Herontwikkeling locatie Rullen 3 te Nuenen

Ecologische quickscan

In opdracht van dhr. L. Tulp

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling locatie Rullen 3 te Nuenen

Ecologische quickscan

In opdracht van dhr. L. Tulp
Datum 26-10-2016

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr 81276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

Projectno.	1609-02
Tekst en samenstelling	Jan Maassen
Foto's	Jan Maassen
Foto op omslag	Jan Maassen
Wijze van citeren	J.F.G. Maassen, Herontwikkeling locatie Rullen 3 te Nuenen
In opdracht van	Dhr. L.Tulp
Contactpersoon	Bianca Göertz (Crijns Rentmeesters bv.)
Status	definitief
Datum	26-10-2016

© 2016 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.
Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	**Inleiding**		**9**
	1.1	Aanleiding	9
	1.2	Vraagstelling	9
	1.3	Ligging van de planlocatie	9
	1.4	Beschrijving van de planlocatie	10
	1.5	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
2	**Wettelijk kader**		**12**
	2.1	Inleiding	12
	2.1	Flora- en faunawet	12
	2.2	Gebiedsbescherming	13
	2.3	Rode Lijst	13
3	**Onderzoeksresultaat**		**14**
	3.1	methodiek	14
	3.2	gebiedsbescherming	15
	3.3	soortenbescherming	16
	3.3.1	*Vaatplanten*	16
	3.3.2	*Vogels*	16
	3.3.3	*Grondgebonden zoogdieren*	*17*
	3.3.4	*Vleermuizen*	*18*
	3.3.5	*Amfibieën en reptielen*	*19*
	3.3.6	*Vissen*	*19*
	3.3.7	*Vlinders en libellen*	*19*
	3.3.8	*Overige ongewervelden*	*20*
4	**Conclusie en aanbeveling**		**21**
	4.1	Gebiedsbescherming	21
	4.2	Flora en Faunawet	21
	4.3	Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	21
	4.4	Ontheffingsaanvraag	22
	4.5	Vervolgonderzoek	22
	4.6	Samenvatting	22
5	**Bronnen**		**24**
	Bijlage Flora en faunawet		**26**

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Dhr. L. Tulp heeft het voornemen tot het oprichten van een nieuwe woning op het perceel met adres Rullen 3 in het buitengebied van de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten. Het perceel is grotendeels bebost en bevat bebouwing van een woning die behoort tot adres Rullen 3. De oprichting van de woning vindt plaats in het kader van de provinciale regeling "Ruimte voor Ruimte". Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht de herontwikkeling van de locatie mogelijk te maken binnen de gestelde wettige kaders. Binnen deze kaders dient een quickscan Flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2. Vraagstelling

Door middel van dit onderzoek wordt de vraagstelling onderzocht of de gewenste ontwikkeling in het plangebied mogelijk effecten kan hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Voor dit doel wordt in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten.
Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.
Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de wetgeving zoals die vastgelegd is in de Flora en Faunawet en Natuurbeschermingswet.

1.3. Ligging van de planlocatie

.

Fig.1. Ligging van het plangebied (rood) in de omgeving (luchtfoto Google Earth)

Het perceel is gelegen binnen een agrarisch buitengebied op ongeveer 0,5 km noordelijk van de bebouwde kom van Gerwen. Op ongeveer 0,5 km oostwaarts ligt het bos- en heidegebied de Stiphoutse Bossen. Dit bosgebied bevat een groot aantal vennen. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door een relatief kleinschalige afwisseling van akkerlanden en houtbegroeiingen

in de vorm van houtwallen en beboste percelen. Uitgezonderd enkele kleine aangelegde vijvers ontbreekt open water en permanent watervoerende watergangen in de directe omgeving.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft de zuidoostelijke helft van het perceel dat in feite fungeert als de achtertuin van adres Rullen no.3. Het perceel is grotendeels bebost met veelal jong hout in de vorm van jonge bomen en houtopslag. Dit bos is deels aangeplant en deels op natuurlijke ontwikkeld uit houtopslag. Soorten die frequent voorkomen zijn Robinia, Esdoorn, Ruwe berk, Spar, Hazelaar en Zomereik. Alleen de populieren aan de terreinranden zijn oudere bomen. Deze bevatten veel dood hout tengevolge van windschade. De onderbegroeiing in de kruidlaag bestaat alleen uit zeer algemene soorten van verstoorde bodem en soorten die zich ontwikkelen op met stikstof verrijkte beschaduwde standplaatsen. Een opvallend en beeldbepalend element binnen het plangebied is een grote aangelegde vijver. Ten tijde van het veldbezoek bevatte de vijver een laag waterpeil boven een stinkende modderbodem waarop elke vorm van begroeiing ontbrak. De stank wijst op een bijzondere zuurstofarm watermilieu dat ongeschikt is voor de meeste hogere levensvormen. De slechte waterkwaliteit is een gevolg van bladinval en het gebruik van de vijver in het verleden als eendenvijver. Het wateroppervlak is geheel bedekt met een dunne laag Klein eendenkroos en aan de oevers ontbreekt enige specifiek oeverbegroeiing (bv. rietkragen en meer gevarieerde begroeiingen van moerasplanten). Rond de vijver is het terrein sterk geaccidenteerd door de aanleg van aarde wallen met de grond die vrij gekomen is bij het uitgraven van de vijver.

Ook tot het plangebied kan gerekend worden een 2 tot 3 meter brede strook van het aangrenzend akkerland aan de zuid(oost)rand van het plangebied. De plannen zijn om hier en ontsluitingsweg in de vorm van een half verhard pad aan te leggen. Momenteel bevat deze strook een ruige akkerrandbegroeiing die zich deels ontwikkeld heeft uit een zaadmengsel van akkeronkruiden. Dergelijk kruidrijke akkerranden bieden beschutting en voedsel aan verschillende soorten fauna, waaronder in het bijzonder grondbroeders als Patrijs en fazant.

Fig.2. Verbeelding van de beoogde ontwikkeling (luchtfoto Google Earth)

Roodgekleurd: bouwvlak
Paars: half verharde ontsluitingsweg
Rode stippellijn: het plangebied
Gele stippellijn: perceelgrenzen

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De beoogde ontwikkeling betreft de bouw van en woning. Hiervoor dienen bomen gerooid en de aanwezige vijver grotendeels gedempt te worden. Er wordt geen bebouwing geamoveerd. Een klein deel van de vijver, aan de noordoostelijke punt, wordt niet gedempt en blijft als kleine vijver gehandhaafd. De houtbegroeiingen met populieren aan de terreinranden blijven binnen deze

ontwikkelingsfase grotendeels intact en worden waar dit mogelijk is versterkt. De strook akkerland aan de zuid (oost)rand van het plangebied wordt half verhard.

Fig.3. Zicht op het plangebied vanuit zuidelijke richting

Fig.4. Zicht op het plangebied vanuit oostelijke richting

Fig.5. Impressie van het plangebied

Fig.6. Impressie van het plangebied

Fig.7.Vijver

Fig.8. Uitzicht op het landschap zuid van het plangebied

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Conventie, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2. Flora en faunawet

Voor nadere details zie Bijlage Flora en Faunawet
Voor de Flora- en faunawet gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). Er is een zwaar, middelzwaar en een licht beschermingsniveau. Voor alle inheemse diersoorten, beschermd of onbeschermd, geld de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of anderszins beschadigen Voor de licht beschermde soorten (genoemd in tabel 1 van de Flora- en Faunawet) geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

De soorten die onder het middelzware en zware beschermingsniveau vallen zijn in principe ontheffingsplichtig en worden hier als strikt beschermd aangeduid. Onder deze strikt beschermde soorten vallen alle vogels en de soorten die op tabel 2 en 3 van de Flora en Faunawet staan vermeld. Indien men met een door het ministerie van EZ goed gekeurde gedragscode werkt geldt geen ontheffingsplicht voor soorten van tabel 2. Bij tabel 3 soorten en vogels geldt alleen de vrijstelling bij het gebruik van een gedragscode voor werkzaamheden in het kader van een bestendig beheer en onderhoud en niet bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Bij tabel 3 soorten geldt bij gebruik van een gedragscode in alle gevallen geen vrijstelling van artikel 10, het verbod om dieren onnodig te verontrusten. De strengste bescherming genieten de soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn en Europese Habitatrichtlijn (tabel 3, bijlage4) vallen. Alle vogels die binnen Europa als inheems worden beschouwd vallen onder de Europese Vogelrichtlijn. Onder de Europese Habitatrichtlijn vallen o.a. alle vleermuissoorten die in ons land van nature voorkomen.

Naast soorten beschermt de F en F wet ook verblijfplaatsen die als “vast” kunnen worden aangemerkt. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en strikt beschermde soorten. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Ook hier zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Flora en Faunawet tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Zoniet dan moet men ontheffing aanvragen van artikel 8 tot 12 van de Flora en faunawet. Van artikel 10 (het verbod om dieren onnodig te verontrusten) wordt geen ontheffing verleent voor soorten van tabel3. Voor broedende vogels wordt geen ontheffing verleent van artikel 11 (het verbod om voortplantingsplekken te verstoren)
Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten
-aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
-aanwezigheid van een wettelijke belang;
-de staat van in standhouding van de soort;
-behoud van functionaliteit van de verblijfplek.
Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna.

2.3. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming betreft de gebieden die onder de natuurbeschermingswet vallen en die gebieden die aangewezen zijn als onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

-De Natuurbeschermingswet (NB) heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland tot doel. Daartoe zijn op internationaal Europees niveau gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het verdrag van Ramsar (Wetlands). Op nationaal niveau vallen beschermde Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000.
-Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is een vervolg op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam EHS nog wel in de wetgeving is verankerd.

Activiteiten die een negatief effect hebben op deze gebieden zijn in het algemeen verboden. Een ontheffing wordt alleen verleent indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van in standhouding van de soort niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen. De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte “ beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites en verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 17 oktober 2016 rond het middaguur uitgevoerd door dhr. J.Maassen. Tijdens het veldbezoek was het droog, halfbewolkt en zacht (temperatuur rond de 18 graden C). Er was weinig tot geen wind (windkracht1).

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

Ligging ten opzicht van NNN (voorheen EHS)

De kortste afstanden tot de dichtstbijzijnde NNN-structuren bedragen slechts 0,4 en 0,5 km. Het plangebied ligt daardoor ruim buiten deze structuren, waardoor geen directe aantasting of inperking van NNN-structuren plaats vindt. Gelet op de aard en schaal van de ontwikkeling en de “zachte” woonbestemming die het plangebied krijgt, worden ook geen significante bijdrage verwacht aan verstorende omgevingsfactoren als stikstofdepositie, geluid- en lichtbelasting die op basis van een werking op afstand van negatieve invloed kunnen zijn.

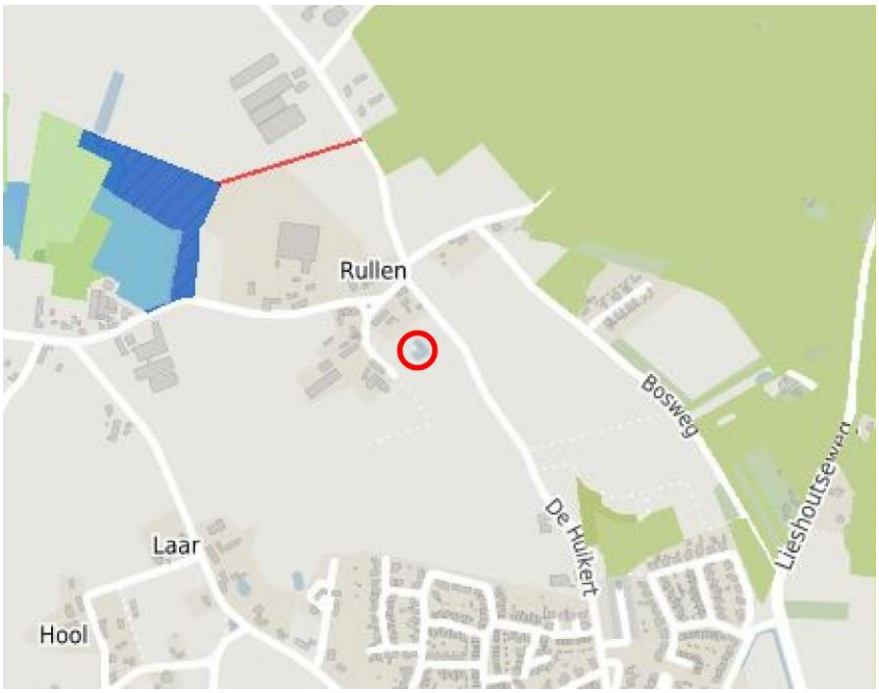

Fig. 9. Ligging van het plangebied (roodomcirkeld) ten opzichte van de NNN-structuren (groen en blauw gekleurd). Bron: kaartbank, provincie Noord-Brabant

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Vogel- en Habitatrichtlijngebied.
De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn de Strabrechtse Heide & Beuven op ruim 9 km afstand. Gelet op deze afstand en de aard en schaal van de voorgenomen ontwikkeling kan enig negatief effect op beschermde natuurgebieden geheel uitgesloten worden.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Vaatplanten

Beschermde soorten in de wijdere omgeving kunnen vooral binnen het milieu van heide en vennen verwacht worden. Dergelijk milieu ontbreekt binnen het plangebied en directe omgeving geheel. De vegetatie binnen het plangebied is van een algemeen verstoord type. Er ontbreken de condities om beschermde soorten te verwachten die hier een natuurlijke standplaats vinden.

conclusie
Door de geplande ingrepen worden geen negatieve effecten op beschermde plantensoorten verwacht

3.3.2 Vogels

Toelichting

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt,een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status)worden onderscheiden:

Categorie1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk
Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.
Soorten: Boomvalk, Buizerd,Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk
Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".
Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk
Soorten: Overige soorten

Categorie1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek
Op basis van landschappelijke kenmerken kunnen als nachtactieve roofvogels Steenuil en Kerkuil verwacht worden en als dagactieve roofvogels een aantal algemene soorten die boven akkers, in bossen (Sperwer) en langs bosranden foerageren. Vaste verblijfplekken die jaarrond beschermd zijn kunnen gevonden worden in bebouwing, grote vogelnesten en holle bomen.

Veldbezoek
Tijdens het veldbezoek zijn alle bomen onderzocht op aanwezigheid van nesten, spechtenholten en rottingsholten. Uitgezonderd de populieren langs de terreinranden zijn alle bomen te jong om geschikte holten te bevatten. Er ontbreekt bebouwing waar verblijf kan worden gebonden
Er werden geen waarnemingen gedaan uit deze categorie van vogels, noch aanwezigheid van vast verblijfplekken en verblijfssporen. Geschikte potentiële verblijfsmogelijkheden werden ook nergens geconstateerd
Conclusie
Tengevolge van de ingreep wordt geen verstoring of vernietiging van jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels verwacht.

Categorie2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk
Verwacht worden in het bijzonder een aantal algemene bosvogels, als Boomkruiper, Boomklever en Grote bonte specht, die in boomholten nestelen. Buiten Pimpelmees en Koolmees werden geen waarnemingen gedaan van soorten uit deze categorie.
Er ontbreekt geschikte nestgelegenheid in boomholten e.d. Daarom worden tengevolge van de voorgenomen ingreep geen negatieve effecten verwacht op de staat van in standhouding van vogels uit deze categorie.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk
Het plangebied biedt bijzonder goede voorwaarden voor breed scala aan tuinvogels en struweelbroeders. Bij de ingezaaide akkerrand aan de zuidrand dient in het bijzonder met broedende Patrijzen rekening gehouden te worden. Indien met het broedseizoen rekening wordt gehouden worden geen negatieve effecten op nesten en broedgelegenheid van deze categorie van vogels verwacht.

3.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Streng beschermd
Bronnen
In de bosrijke omgeving kan zeker de Eekhoorn verwacht. Binnen de omgeving van Nuenen zijn verschillende dassenburchten bekend en rukt de Steenmarter op (bron website gemeente Nuenen). De omgeving toont een grote landschappelijke geschiktheid voor Dassen. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat andere strikt beschermde grondgebonden zoogdieren binnen of nabij het plangebied te verwachten zijn, gelet op de verspreidingsgegevens en aanwezige landschappelijke kwaliteiten.
Veldbezoek
Voorafgaande aan het veldbezoek werd langs de openbare weg nabij het plangebied een Eekhoorn waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn alle bomen binnen het plangebied gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten. Nesten noch verblijfssporen werden geconstateerd. Er is verder uitgebreid onderzoek gedaan naar verblijf- en foerageersporen van Das en Steenmarter. Deze werden niet gevonden. De terreinranden en aangrenzende akkerranden zijn geïnspecteerd op sporen die wijzen op vaste routes waarlangs Dassen foerageren. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat het plangebied en directe omgeving deel uitmaakt van het directe leefgebied van de Das of gelegen is aan vaste routes waarlangs Dassen foerageren en hun territoria afbakenen.
Conclusie
Er werden geen aanwijzingen gevonden dat het plangebied van belang is voor streng beschermde grondgebonden zoogdieren. Negatieve effecten op deze soortgroep en hun verblijfplekken worden daarom niet verwacht.

Licht beschermd

Het plangebied is bijzonder geschikt om een breder scala aan licht beschermde soorten te verwachten. Waarnemingen betroffen uitwerpselen van een kleine marterachtige (waarschijnlijk Bunzing) en holen van Bosmuis. Zeker kan de aanwezigheid van Egel, verschillende soorten woelmuizen en spitsmuizen verwacht worden. Vos en Ree kunnen het plangebied bezoeken om daar beschutting of voedsel vinden. Voor als deze soorten geldt een vrijstelling en slechts de zorgplicht, d.w.z. onnodige verwonding, doden en verstoring dient te worden voorkomen.

Fig.11. Hol van een Bosmuis

3.3.4 Vleermuizen

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan:"het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van in standhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.
Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijk gesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek worden binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis verwacht worden en mogelijk de Gewone grootoorvleermuis. Van deze soorten is alleen de Rosse vleermuis uitsluitend een boombewoner; de Laatvlieger en de zeer algemene Gewone dwergvleermuis bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vrijwel zeker de Gewone dwergvleermuis foeragerend binnen het plangebied verwacht worden.

Veldbezoek

Het plangebied bevat geen bebouwing en daardoor geen verblijfsmogelijkheden voor de Gewone dwergvleermuis. Alle bomen, in het bijzonder de populieren aan de terreinranden, zijn geïnspecteerd op holten waarin in bv. de Rosse vleermuis verblijfsmogelijkheden kan vinden. Geschikte holten werden nergens geconstateerd. Foeragerende Gewone dwergvleermuizen worden vrijwel zeker verwacht boven de vijver en langs de terreinranden.

Conclusie

Als gevolg van de ingrepen worden geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen verwacht. Gelet op de schaal van de ingreep, de goede compensatie die de omgeving biedt en bij de nieuwe inrichting groenstructuren intact blijven en versterkt worden, wordt geen aantasting van het leefgebied van vleermuizen verwacht doordat essentieel foerageergebied verdwijnt. Gelet op de bosrijke omgeving wordt niet verwacht dat het plangebied een schakel is binnen groenstructuren die van bijzonder belang is als structuur waarlangs vleermuizen zich verplaatsen en migreren door het open landschap.

3.3.5 Amfibieën en reptielen

-Alle reptielen die in Nederland voorkomen gelden als strikt beschermd. Binnen de omgeving kan op basis van de verspreidingsgegevens alleen de Levendbarende hagedis verwacht worden, een soort van heide en heideachtig terrein. Geschikt leefgebied voor deze soort binnen het onderzoeksgebied en directe omgeving ontbreekt geheel. Aanwezigheid van deze soort en andere reptielen kan geheel uitgesloten worden.
-Bronnen
Binnen de omgeving kunnen als strikt beschermde amfibieën verwacht worden Kamsalamander, Alpenwatersalamander en Vinpootsalamander (bron verspreidingsgegevens RAVON en website gemeente Nuenen). De Vinpootsalamander wordt uitsluitend binnen een vennenmilieu verwacht en kan daardoor uitgesloten worden; de beide andere soorten kunnen ook binnen het agrarisch landschap verwacht worden. Er werden bij raadpleging van Internetbronnen geen aanwijzingen gevonden dat deze soorten recent in de directe omgeving buiten de heide- en bosgebieden zijn waargenomen.
Veldbezoek
Waarnemingen betroffen uitsluiten de licht beschermde Bruine kikker; een soort die bij uitstek binnen het onderhavig milieu verwacht kan worden. Het aanwezige watermilieu is geheel ongeschikt als voortplantingswater voor amfibieën, zelfs voor de meest opportunistische soorten onder hen als de genoemde Bruine kikker en Gewone pad. Binnen de directe droge omgeving is geschikt voortplantingswater te schaars beschikbaar om strikt beschermde soorten te verwachten. Naast de Bruine kikker wordt als licht beschermde soort ook de Gewone pad verwacht. Beide soorten zijn minder direct aan een watermilieu gebonden en vinden binnen het plangebied vooral een geschikte landbiotoop.
Conclusie
Aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën kan worden uitgesloten; negatieve effecten op deze soortgroepen kunnen daarom ook uitgesloten worden. Voor de aanwezige licht beschermde amfibieën geldt vrijstelling en uitsluitend de zorgplicht.

3.3.6 Vissen

Het aanwezige watermilieu is geheel ongeschikt om vissen te verwachten, waardoor het plangebied niet relevant voor deze soortgroep is.

3.3.7 Vlinders en Libellen

Zowel op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen worden geen streng beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht. Verwacht word een aantal algemene dagvlindersoorten die in de tuinen en langs bosranden foerageren. Uit de groep van libellen worden een aantal algemene soorten verwacht die verder van het water weg zwerven om te foerageren.
Conclusie
Het plangebied is niet van belang voor beschermde libellen en vlinders. Op deze soortgroep worden daarom geen negatieve effecten verwacht.

3.3.8 Overige ongewervelden

Uit deze soortgroep zijn een beperkt aantal soorten uit de groepen van kevers, mieren en slakken beschermd, eveneens één zoetwatermossel (Bataafse stroommossel) en de enige Inlandse zoetwaterkreeft (Rivierkreeft).

Gelet op verspreidingsgegevens en aanwezige habitat is voor het plangebied alleen de groep van mieren niet uit te sluiten. Als beschermde miersoorten gelden uitsluitend de welbekende bosmieren van het genus Formica. De soorten zijn licht beschermd (tabel1) en de bescherming geldt vooral de nesten. Nesten van bosmieren zijn binnen bossen van een vitale ecologische betekenis.
Gelet op de ligging van het plangebied in een bosrijke omgeving kunnen nesten van de algemene Behaarde bosmier en Kale bosmier niet uitgesloten worden. Deze werden niet aangetroffen en daarom kan geen negatief effect op deze soortgroep verwacht worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedbescherming

Natuurbeschermingwet

Het plangebied ligt te ver verwijderd van gebieden die onder de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) vallen om daar enig negatief effect op te verwachten.

NNN -gebied (voormalige EHS)

Op NNN-gebied worden geen negatieve invloeden verwacht gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ingreep.

4.2 Flora en faunawet

-Buiten vleermuizen is de enige strikt beschermde soorten die binnen het plangebied verwacht kan worden de Eekhoorn. Verblijfplaatsen van deze soorten ontbreken en er wordt verwacht dat aanwezigheid van de soort binnen het plangebied hooguit van incidentele aard kan zijn. Als gevolg van de ingreep en de beoogde ontwikkeling kan enige aantasting of inperking van het functionele leefgebied van deze soort uitgesloten worden.

-Er ontbreken verblijfplaatsen binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan die als jaarrond beschermde vast verblijfplaatsen kunnen worden aangemerkt of als verblijfplekken die als onderdeel van de functionele leefomgeving strikt beschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden indien het broedseizoen tijdens de uitvoering van de plannen in acht wordt genomen, wordt als gevolg van de herontwikkeling van de locatie, zowel in de uitvoerende fase als daarna, geen negatieve effecten verwacht op strikt beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

Waarnemingen van licht beschermde soorten betroffen een licht beschermd amfibie en sporen van licht beschermde zoogdieren. Voor deze en andere licht beschermde soorten zoogdieren en amfibieën die met een grote zekerheid verwacht worden geldt vrijstelling en wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen

- Bij ingrepen in het groen en verwijdering van houtafval (houtrillen langs de terreinranden) dient het broedseizoen in acht worden genomen. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

- Voor aanwezigheid van licht beschermde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van licht beschermde diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. Bij grondwerkzaamheden en verwijdering van houtafval en ander materiaal voorzichtig te werk gaan. I.v.m. overwinterende licht beschermde amfibieën dient de aanbeveling om hout- en ander afval na de winter te verwijderen.

-Met het oog op de ecologische en landschappelijke inpassing van de planlocatie dient de aanbeveling om de groenstructuren aan de terreinranden te handhaven en te versterken. Bij herinrichting dient de aanbeveling om de lichtbelasting zoveel mogelijk te beperken en niet rechtstreeks de terreinranden te verlichten.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Indien het broedseizoen in acht wordt genomen is een ontheffingaanvraag niet noodzakelijk

4.5 Vervolg onderzoek

Vervolg onderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien voornoemde voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen in acht worden genomen, worden tengevolge van uitvoering van de plannen en herontwikkeling van de planlocatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Als het broedseizoen in acht genomen wordt is een ontheffingsaanvraag en vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.

Internetsites

- www.brabant.nl
-www. verspreidingsatlas
-www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.nuenen.nl

Bijlage Flora en Faunawet

Verbodsbepalingen
De Flora en faunawet kent de volgende algemene verbodsbepalingen

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op andere wijze of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen of te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten.
11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of verstoren.
12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het is verboden planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde Inheemse of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren.

Soortenbescherming.
De soortenbescherming onderscheid 3 beschermingsniveau, waarbij de mate van bescherming oploopt van licht tot streng. Vogels gelden hierbij als een aparte categorie.

Tabel1	**licht beschermd** Voor deze soorten genoemd in tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een laag beschermingsniveau en worden in deze rapportage als licht beschermd aangeduid. Bij ruimtelijke ingrepen geld een vrijstelling voor deze soorten en behoeft geen ontheffing van Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd. Wel is bij de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.
Tabel 2	**Middelzwaar beschermd** Voor deze soorten genoemd in tabel 2 van de Flora- en Faunawet geldt een middelzwaar beschermingsregiem. Hierbij geldt dat bij ruimtelijke activiteiten geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet behoeft te worden aangevraagd, **mits** de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Zonder een dergelijke gedragscode zijn ruimtelijke activiteiten met betrekking tot deze soorten wel ontheffingsplichtig. Deze soorten worden in deze rapportage samen met de volgende groep van tabel 3- soorten als strikt beschermd aangeduid. Alleen als het relevant is om een onderscheidt te maken met tabel 3 soorten zal de omschrijving “middelzwaar beschermd “worden gebruikt. Bijvoorbeeld in het geval als de werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd.

Tabel 3	**Streng beschermd** Voor deze soorten uit tabel 3 geldt een zwaar beschermingsregiem en worden in deze rapportage altijd als strikt beschermd aangeduid. Het betreft de soorten die vermeld staan in bijlage 1(Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten) en soorten die vermeld staan in bijlage 4 (EU Habitatrichtlijn). Voor deze soorten eist de wet dat voor ruimtelijke ingrepen een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de FF-wet. De ontheffing zal getoetst worden aan drie criteria: - Is er sprake van een bij de wet genoemd belang; - Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst; - De gunstige staat van instandhouding van de soort mag niet in het geding komen door de geplande ingrepen.
Vogels	**Streng beschermd** Alle inheemse vogelsoorten zijn strikt beschermd in door de FF-wet. Tevens zijn tijdens het broedseizoen ook de nesten van vogels beschermd. Voor de duur van het broedseizoen geeft de wet geen standaardperiode aan. Van een aantal vogels zijn de nesten jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd (zie verder hieronder). Ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn -Bescherming flora en fauna -Veiligheid van luchtverkeer Volksgezondheid en openbare veiligheid

jaarrond beschermde verblijfplekken

zoogdieren

Voor verblijfplekken, als holen, burchten, nesten en ruimten in gebouwen en bomen, met een permanente verblijffunctie van tabel 2 en 3 zoogdieren is artikel 11 van de Flora en Faunawet van toepassing, wat betekent dat deze jaarrond beschermd zijn. Bij tabel 2 soorten kan volstaan worden om met een goed gekeurde gedragscode te werken. De permanente verblijfplekken van tabel 3 soorten, waaronder de verblijfplekken van alle vleermuissoorten vallen, zijn strikt beschermd en ontheffingsplichtig.

vogels

De meeste vogels maken tijdelijke nesten die slechts kortstondig gebruikt worden. Echter en beperkt aantal vogels gebruiken het nest permanent of keren jaarlijks naar hetzelfde nest terug. Deze nesten worden daarom als vaste verblijfplek aangemerkt. De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven. Afhankelijk van de flexibiliteit van de betreffende vogelsoort om een nieuw verblijfplaats t e vinden als de oude verloren gaat zijn deze verblijfplaat jaarrond beschermd, d.w.z. dat de verbodbepalingen van artikel 11 van de Flora en Faunawet het geheel seizoen van toepassing zijn

Er worden 5 categorieën vaste verblijfplekken onderscheiden waarvan er 4 jaarrond beschermd zijn doordat artikel 11 van de Flora en faunawet gedurende het gehele seizoen van toepassing is.

Jaarrond beschermde nesten waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen van toepassing is

categorie	Omschrijving
1	Nesten die ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil
2	Nesten van Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3	Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).

Vaste verblijfplekken waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet alleen gedurende het broedseizoen van toepassing zijn. In principe zijn de nesten van deze soorten buiten het broedseizoen niet beschermd, echter ze vragen wel extra onderzoek. Hun nesten worden alsnog als jaarrond beschermd aangemerkt als dit onderzoek zwaarwegende feiten of als ecologische omstandigheden vaststelt die dit noodzakelijk maken.

categorie	Omschrijving
5	Nesten van vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. (voorbeeld: boerenzwaluw, blauwe reiger)

Zorgplicht
In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:
"Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken."
De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.